

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 11/17
U Luxembourg 7. veljače 2017.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-638/16 PPU
X i X/État belge

Prema mišljenju nezavisnog odvjetnika Paola Mengozzija, države članice moraju izdati humanitarnu vizu kada se opravdano vjeruje da bi odbijanje njezina izdavanja izložilo osobe koje traže međunarodnu zaštitu mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju

Postojanje veze između predmetne osobe i države članice kojoj se podnosi zahtjev nije relevantno

Sirijski par i njihovo troje malodobne djece, sirijski državljani koji žive u Alepu (Sirija), 12. listopada 2016. podnijeli su zahtjeve za vizu pri belgijskom veleposlanstvu u Beirutu (Libanon). Dana 13. listopada 2016. vratili su se u Siriju. Zahtjevima je ta obitelj zatražila vize s ograničenom prostornom valjanošću na temelju Zakonika Unije o vizama¹, kako bi mogla napustiti opkoljeni grad Alep s ciljem podnošenja zahtjeva za azil u Belgiji. Jedan od članova obitelji izjavio je da ga je bila otela naoružana skupina te je bio pretučen i mučen prije nego što je konačno pušten uz plaćanje otkupnine. Osobito ističu činjenicu da se sigurnosna situacija u Siriji općenito pogoršava, prije svega u Alepu, kao i to da su zbog pravoslavne vjeroispovijesti izloženi opasnosti od progona na temelju svojeg vjerskog uvjerenja. Dodaju da se u susjednim državama ne mogu registrirati kao izbjeglice jer je granica između Libanona i Sirije u međuvremenu zatvorena.

Office des étrangers (Ured za strance, Belgija) 18. listopada 2016. odbio je te zahtjeve. Ocijenio je da je predmetna sirijska obitelj, zatraživši vizu s ograničenom prostornom valjanošću radi podnošenja zahtjeva za azil u Belgiji, očito namjeravala boraviti u toj državi članici više od 90 dana². Ured osim toga naglašava da države članice nisu obvezne na svoje državno područje primiti sve osobe koje žive u katastrofalnim uvjetima.

Sirijska obitelj stoga je pri Conseilu du contentieux des étrangers (Upravni sud za sporove koji se odnose na strance, Belgija) pokrenula postupak za odgodu izvršenja odluka o odbijanju vize. Taj je sud, djelujući po hitnom postupku, odlučio upitati Sud o tumačenju Zakonika o vizama kao i članka 4. (zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne) i članka 18. (pravo na azil) Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

U svojem danas iznesenom mišljenju nezavisni odvjetnik Paolo Mengozzi najprije je zaključio da se na situaciju u kojoj se nalazi predmetna sirijska obitelj primjenjuje Zakonik o vizama i stoga pravo Unije.

Također smatra da tijela države članice, donoseći odluku na temelju Zakonika o vizama, provode pravo Unije te su stoga obvezna poštovati prava zajamčena Poveljom.

Nezavisni odvjetnik Mengozzi u tom pogledu ističe da su temeljna prava utvrđena Poveljom, koju mora poštovati svako tijelo država članica djelujući u okviru prava Unije, zajamčena adresatima akata koje donosi takvo tijelo neovisno o bilo kakvom teritorijalnom kriteriju.

¹ Uredba (EZ) br. 810/2009 od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama i osobito članak 25. stavak 1. točka (a) te uredbe

² U članku 1. stavcima 1. i 2. Zakonik o vizama utvrđuje „postupke i uvjete za izdavanje viza za tranzit preko ili planirani boravak na području država članica koji ne prelazi tri mjeseca unutar šestomjesečnog razdoblja”. Na temelju članka 32. stavka 1. točke (b) tog zakonika, viza se odbija ako postoji opravdana sumnja u namjeru podnositelja da napusti područje država članica prije isteka zatražene vize.

Nezavisni odvjetnik potvrdno odgovara na pitanje je li država članica obvezna izdati humanitarnu vizu u slučaju u kojem postoji opravdana opasnost od povrede osobito članka 4. Povelje, i to neovisno o postojanju ili nepostojanju veze između osobe i države članice kojoj se podnosi zahtjev.

Nezavisni odvjetnik protivi se tumačenju Zakonika o vizama prema kojem se državama članicama njime dodjeljuje samo ovlast izdavanja takvih viza. Njegovo stajalište temelji se kako na formulaciji i strukturi odredbi Zakonika o vizama tako i na obvezi država članica da prilikom primjene tih odredbi u okviru izvršavanja svoje margine prosudbe poštuju prava zajamčena Poveljom.

U tom kontekstu, margina prosudbe kojom raspolažu države članice nužno je ograničena pravom Unije.

Nezavisni odvjetnik smatra nepobitnim da su tužitelji u Siriji bili izloženi barem stvarnoj opasnosti od vrlo teškog nečovječnog postupanja koje je jasno obuhvaćeno područjem primjene zabrane iz članka 4. Povelje. Osobito s obzirom na dostupne informacije o situaciji u Siriji, belgijska država nije mogla zaključiti da je oslobođena izvršavanja svoje pozitivne obveze na temelju članka 4. Povelje.

Stoga nezavisni odvjetnik Mengozzi Sudu predlaže da na pitanje *Conseils du contentieux des étrangers* (Upravni sud za sporove koji se odnose na strance) odgovori tako da je država članica od koje državljanin treće države traži izdavanje vize s ograničenom prostornom valjanošću iz humanitarnih razloga obvezna izdati takvu vizu ako se opravdano vjeruje da bi izravna posljedica odbijanja izdavanja tog dokumenta bilo izlaganje tog državljanina trpljenju postupanja zabranjenog člankom 4. Povelje, pri čemu bi bio lišen pravnog puta za ostvarivanje svojeg prava na traženje međunarodne zaštite u toj državi članici.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu, u punoj neovisnosti, pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Slike iznošenja mišljenja dostupne su na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106